

Suomalaisyritysten mahdollisuudet YK-markkinoilla

Tietoa Yhdistyneiden kansakuntien hankinnoista

Raportti 13:sta eupf EU YK hankintaseminaarista

New Yorkista 29.2.-1.3.2016

Sinikka Antila, Suurlähettiläs, Kauppa ja Kehitys, Ulkoministeriö
Sofia Härkönen, Harjoittelija, Suomen YK edustusto, New York

Tiivistelmä:

Suomi on aliedustettuna YK:n ja muiden kv. järjestöjen hankinnoissa. YK hankki vuonna 2014 17 miljardilla dollarilla tuotteita ja palveluja -Suomen osuus niistä 22 miljoonaa. EUPF seminaarissa YK järjestöt ja Maailmanpankki kertoivat hankintamahdollisuuksista eurooppalaisille yrityksille. YK tarvitsee vesi-, jäte-, energia- ja ympäristöhuoltoon liittyvää teknologiaa sekä kenttäoperaatiot kokonaisvaltaisia telekommunikaatio-, turvallisuus-, asumus- ja IT palveluja ja teknologiaa. Innovaatiot Suomesta kiinnostaa. UM, Finpro, TEKES jne. Team Finland partnerit auttavat yrityksiä saamaan tietoa hankinnoista.

Eupf : Euroopan Unionin YK hankintaseminaari

Tämä on raportti järjestyksessä 13:nnessä EUPF:n järjestämästä YK hankintaseminaarista, joka pidettiin New Yorkissa 29.2.–1.3.2016.

EUPF on Euroopan Unionin jäsenmaiden koordinoima tilaisuus, joka on tarkoitettu EU-maiden yrityksille ja muille YK-hankinnoista kiinnostuneille toimijoille. EUPF on Yhdysvalloissa rekisteröity voittoa tavoittelemattomana yrityksenä. EUPF:n suunnittelusta ja ohjauksesta vastaavat EUPF:n jäsenet. Käytännössä kaikki EU-maat ovat EU-jäsenyytensä perusteella myös EUPF:n jäseniä. EUPF:lla on lisäksi neljän EU-maan edustajista koostuva johtokunta. Yksi johtokunnan jäsenistä toimii EUPF:n puheenjohtajana. Vuosittaisen hankintaseminaarin käytännön järjestelyt on ulkoistettu New Amsterdam –konsulttiyritykselle.

Yritysten osanotto vaihtelee vuosittain, tämän vuoden tapahtumaan osallistui noin 110 yritystä ja muuta toimijaa. Suomalaisyriyksiä ei tänä vuonna osallistunut ja aiempinakin vuosina osallistuminen on ollut vähäistä. Syynä tähän voi olla huono tietoisuus seminaarista, sen osanottomaksu ja järjestäminen New Yorkissa, mikä osaltaan lisää osallistumiskustannuksia.

Seminaarissa olivat läsnä kaikki tärkeät YK-järjestöt ja osallistuvat yritykset saivat näiden kanssa kahdenkeskisiä tapaamisia ennalta järjestäjille tehtyjen pyyntöjen mukaisesti.

Miksi YK-markkinoille kannattaa hakeutua?

YK on suuri, maailmanlaajuinen hankkija ja takaa laajat markkinat – sen volyymi on 16–17 miljardia \$ vuodessa hankintoja hyvin erilaisilta aloilta. YK ja sen järjestöt ovat luotettavia yhteistyökumppaneita. YK:n tavarantoimittajalla on mahdollisuus päästä tekemään yhteistyötä uusilla markkinoilla olevien valtioiden kanssa: YK-järjestöt tekevät yhteistyötä suoraan kansallisten hallitusten kanssa.

YK:n hankintoja koskeva tietoa on helposti saatavilla: tarjouskilpailuista kerrotaan avoimesti United Nations Global Marketplace -sivustolla, jonne rekisteröityminen on maksutonta. UNGM:ään rekisteröinti on ehdoton edellytys osallistumiselle mihinkään YK tarjouskilpailuun. Vuoden 2014 lopussa suomalaisyrityksiä oli rekisteröitynä yhden käden sormin laskettava määrä. Tietoisuuden lisääntyneenä ulkoministeriön järjestämien tilaisuuksien ja muun Team Finland -työn seurauksena rekisteröityneitä on jo noin 200. UNGM on paikka, josta YK-hankinnoista kiinnostuneen tulee lähteä liikenteeseen, mutta se ei ole riittävä – aktiivisuutta tarvitaan yksittäisiä järjestöjä ml. niiden maatoimistoja kohtaan.

Kiinnostuneille on tarjolla myös maksullisia palveluja, kuten <http://www.devbusiness.com> jossa on informaatiota tarjouskilpailuista – sen suurin ilmoittaja on Maailmanpankki.

UM ja Kauppa ja Kehitys suurlähettiläs ja Suomen Pysyvä Edustusto YK:ssa osallistuivat seminaariin fact-finding mielessä. Tilaisuudessa sai paljon hyödyllistä informaatiota YK:sta, Maailmanpankista ja Latinalaisen Amerikan Kehityspankista sekä näiden hankintaprosesseista. Yrityksille tarjolla olleet kahdenväliset tapaamiset olisivat epäilemättä tarjonneet kaikkein tärkeimmän kanavan markkinoinnin kannalta.

Tämän raportin tarkoitus on jakaa seminaarissa saatua tietoa Team Finland -verkoston käyttöön ja sitä kautta yrityksille.

YK-hankinnoista yleisesti

YK:n tekee hankintansa hajautetusti. YK:n sihteeristön hallinnollisella osastolla sijaitseva hankintayksikkö vastaa YK:n päämajan, muiden toimistojen sekä rauhanturva- ja poliittisten operaatioiden hankinnoista. YK:n rahastot, ohjelmat ja erityisjärjestöt (esim. UNDP, UNICEF, UNFPA, WFP jne) vastaavat pääasiassa itse hankinnoistaan joko keskitetysti tai hajautetusti. YK:n projektipalvelujen toimisto UNOPS tukee muiden YK-järjestöjen toimintaa tarjoamalla niille paitsi projekti- myös hankintapalveluja.

Jotta YK-toimijoiden tarjouskilpailuihin osallistuminen olisi yrityksille helpompaa, on perustettu verkkopalvelu UN Global Marketplace <https://www.ungm.org/>, johon ilmoitukset tarjouskilpailuista ja ohjeet osallistumisesta on pyritty keskittämään.

YK:n hankintoja koskevat tilastot julkistetaan vuosittain huhti–toukokuussa (<http://www.ungm.org/Info/Publications.aspx>). YK-järjestöt hankkivat vuonna 2014 tavaroita ja palveluita yli 17 miljardilla dollarilla. UNOPS:n osuus hankinnoista ja palveluista oli 1,2 miljardia. Suurimmat hankkijat ovat tällä hetkellä Unicef 3,4 miljardilla ja YK:n sihteeristö 3,2 miljardilla. Suomen kumppaneista myös YK:n kehitysohjelma UNDP oli iso hankkija, viime vuoden volyymi oli 2,3 miljardia.

YK-järjestöjen kokonaishankinnat Suomesta vuonna 2014 olivat vain 20 miljoonaa dollaria. Suurin yksittäinen hankkija vuonna 2014 oli Kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW.

Hankintojen kestävyys eli ympäristönäkökulmien huomioiminen ei ole sihteeristön hankinnoissa ohjaava periaate, sillä sihteeristön hankintojen politiikkaohjauksesta vastaava yleiskokous ei ole saavuttanut yksimielisyyttä kestävä hankintatoimen hyväksymisestä. Sen sijaan rahastojen ja ohjelmien

hankinnoissa painottuvat kestävyuden periaatteet enemmän. Samoin ne arvostavat innovatiivisuutta tarjousharkinnassa. Innovatiivisista ratkaisuista on tärkeää informoida ko. järjestöä ennen tarjouksen jättämistä.

Maailmanpankin ja alueellisten kehityspankkien hankinnat tapahtuvat pääosin maatasolla, noudattaen ko. maan hankintaprosesseja. Myös pankkien tarjouskilpailuun osallistuminen edellyttää rekisteröitymistä pankkien hankintaportaaleissa.

United Nations Global Marketplace (UNGM)

<https://www.ungm.org/>

Kaikkien YK-toimijoiden yhteinen hankintafoorumi. Lähes kaikki YK:n ilmoitukset tarjouskilpailuista julkaistaan tällä sivustolla.

Rekisteröityminen sivustolle on maksutonta. Kolme rekisteröintitasoa: 1) perustaso, jossa yritys antaa vain perustiedot, 2) taso 1, jossa vaaditaan hieman lisätietoja, esim. tietoa suosituksista ja 3) taso 2, jossa vaaditaan mm. taloudellisia dokumentteja ja suosituskirjeitä. Useat YK-toimijat vaativat tason 1 tai 2 rekisteröitymistä.

UNGM-portaaliin on vuodesta 2008 lähtien keskitetty tieto kaikista YK hankinnoista ja siinä on Business Opps ja Tender Alert palvelut. Mahdollisuus tehdä sähköpostihälytyksiä itseä kiinnostavien tarjouskilpailutietojen saamiseksi (maksullinen palvelu). Portaalia kehitetään edelleen, esim. interaktiiviset kartastot tilastotietoineen sisällytetään siihen ja valmisteilla on yksityiskonsulttien rosteri.

Miten YK-hankinnat toimivat?

Neljä pääperiaatetta: 1) hankinnat lähtevät YK:n tarpeista, 2) hankintaprosessi on läpinäkyvä ja kohtelu tasapuolista, 3) tehokas kansainvälinen kilpailu hankinnoissa, 4) "paras vastine rahalle", eli edullisin hinta ei pelkästään määrittele tarjouskilpailun voittoa.

Kaikki tarjouskilpailut ovat United Nations Global Marketplacessa (UNGM). Tarjouskilpailun jälkeen on mahdollisuus osallistua "debriiffaukseen", jos omaa tarjousta ei hyväksytä. Briiifiin osallistumisen jälkeen on mahdollisuus myös tehdä muodollinen valitus, jos kokee tarjouskilpailun olleen puutteellinen.

YK järjestöjen viestit EU:n yrityksille EUPF seminaarissa

EU:n puolelta seminaarin avasi EU:n YK-suurlähettiläs Joao Vaqle de Almeida ja YK:n puolelta hankinnoista vastaava apulaispääsihteeri (Under-Secretary-General for Management) Mr. Yukio Takasu. EU-suurlähettiläs kannusti EU:n yrityksiä tarjoamaan YK-järjestöille ja toivoi, että EU-yritykset saisivat YK:lta hankintoja samassa suhteessa, kuin mitä EU rahoittaa YK:n toimintoja. Kehitysyhteistyön rahoitus

mukaan lukien EU on YK:n suurin rahoittaja. YK:n apulaispääsihteeri peräänkuulutti laadun lisäksi tarjouksilta kilpailukykyisyyttä.

Seminaarissa eri YK-järjestöjen ja Maailmanpankin hankinnoista vastaavat päälliköt kertoivat järjestöjensä tarpeista ja hankintaprosesseista. Kaikki päälliköt painottivat, että YK-hankinnoissa on syytä olla kärsivällinen – usein joutuu tarjoamaan monta kertaa, ennen kuin tärppää. Tarjoaminen pieneenkin toimitukseen voi palkita jälkikäteen. YK voi nimittäin toimia niinkin, että jostakin tuotteesta aiemmin järjestettyä tarjouskilpailutusta voidaan hyödyntää muussa yhteydessä. Pienen tarjouskilpailun voitto voi siis johtaa isompaan hankintaan. Mikäli häviää tarjouskilpailun, on hyvä pyytää briefausta – tämä kuuluu läpinäkyvyyttä vaalivan YK:n perusprosesseihin.

YK sihteeristön hankintapäällikkö Dmitri Dvopoly vahvisti, että YK on alkamassa kiinnittämään huomiota hinnan lisäksi myös laatuun ja hankinnan elinkaaren kustannuksiin. Turn-key hankinnat kiinnostavat enenevässä määrin. Tärkeimmät hankinnat: Ruoka, lääkkeet, autot, tietokoneet + ohjelmistot, asumukset ja talot, telekommunikaatio, kemikaalit, turvallisuusvälineet ja -insinööritieto, vesi- jätevesi-, energia- ja jätehuolto ja erilaiset palvelut. YK:n Global Compact edistää vastuullista yritystoimintaa <http://www.unglobalcompact.org/> YK:n hankintayksikön kotisivut osoitteessa <http://www.un.org/depts/ptd>. YK-hankinnoille on iTunes että Google Playssä tarjolla myös mobiilisovellukset.

YK:n Kehitysohjelman UNDP:n Dominique Gracen mukaan UNDP:llä on 350 000 toimittajaa 177 maassa ja se teki vuonna 2014 hankintoja lähes 2,3 miljardilla dollarilla. UNDP on YK järjestöistä laajimmin läsnä eri puolilla maailmaa. UNDP on myös se paikka, johon maatasolla ensimmäiseksi kannattaa mennä, kun haluaa tietoa YK toiminnoista ko. maassa. UNDP:n tulevaisuudessa ohjelmissa ilmastonmuutokseen vastaaminen, kestävä energiahuolto ja humanitäärisistä kriiseistä selviäminen (resilience) tulevat olemaan tärkeimpiä toiminta-alueita. UNDP etsii aktiivisesti innovaatioita ja Public-Private -kumppanuuksia yritysten kanssa. Hankintahubeja on Kuala Lumpurissa, Kööpenhaminassa, Ammanissa, Bangkokissa, Addis Abebassa, Panamassa ja New Yorkissa poliittikatason ohjaus. Kööpenhamina tärkeä hub. Tärkeimpiä hankintoja ovat terveyslaitteistot, autot, äänestyslaitteistot ja tavarat, telekommunikaatiolaitteet, konsultti-, rakennus-, turvallisuus- ja kuljetuspalvelut. Kaikki tarjouskilpailut tulevat UNGM:iin, mutta isoista hankinnoista on oltava perillä jo ennen tarjouskilpailu-ilmoituksen jättämistä. Tarjousilmoitukset julkaistaan UNGM-sivustolla ja osoitteesta <http://procurement-notice.undp.org/> ja hankintoja koskevaa ohjeistusta myös osoitteesta <http://www.dev.business.com>.

YK:N lastenrahaston UNICEF:n hankintayksikön Josephine Makondora kertoi, että järjestö on läsnä 159:ssä maassa ja sillä on hankinta- ja logistiikkahubeja useita, näistä tärkeimpiä Kööpenhamina. Hankinnat liittyvät lasten ja äitien terveyteen: rokotukset, lääkkeet, ruoka, terveyslaitteet ja palveluista vesi- ja sanitaatio, kuljetus, rakennus, malarianesto ja opetus. Vuonna 2014 UNICEF teki hankintoja lähes 3,4 miljardilla dollarilla. Lisätietoa järjestön hankinnoista saatavilla UNGM:n lisäksi osoitteesta <http://www.unicef.org> "Supplies & Logistics" polun alla. UNICEF on kiinnostunut innovaatioista ja sillä on Suomen kehitysyhteistyön tukemana meneillään innovaatio-ohjelma.

YK:n väestöraho UNFPA:n hankintapäällikkö Lilia Velinova kertoi järjestön hankkivan keskitetysti ennalta kilpailutettujen pitkäaikaisten hankintasopimusten puitteissa pääosin Kööpenhaminan hankintahubin kautta. Hankintojen volyymi n. 350 miljoonaa dollaria vuodessa ja

päätuotteina ehkäisyvälineet, terveysteknologia, lääkkeet, IT ja erilaiset palvelut. Korkeat laatustandardit tuotteille: ennen tarjouskilpailuun osallistumista tuotteet esivalikoidaan (*prequalification*) mittaamalla ne laatustandardeja vastaan. Lisääntymisterveiden tuotteiden tarjoamisessa vaaditaan Maailman terveysjärjestö WHO:n prequalified status, ERP-recommended status tai SRA-approval. UNFPA:n laadunvalvontakriteerien täyttäminen on hyödyllistä myös yritykselle, sillä kyseiset tiedot ovat julkisia ja myös muiden toimijoiden käytettävissä. UNFPA vaatii palveluntarjoajaa toimittamaan tuotteet suoraan kohdevaltioon, mikä voi aiheuttaa ylimääräisiä logistisia kysymyksiä.

Lisätietoa UNGM:stä ja osoitteesta <http://www.unfpa.org/suppliers>

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n hankintayksikön päällikkö Isaac Mcekeni kertoi järjestön valtavista pakolaisten asuttamiseen, elämiseen, opetukseen ja terveyteen liittyvistä hankinnoista. Hyvin laajat, noin 1 miljardin \$ vuosihankinnat seuraavilla alueilla: logistiikka ja logistiikkapalvelut, varastot, polttoaine, IT-palvelut, energia. Koska UNHCR työskentelee nopeaa toimintaa vaativissa kriisitilanteissa, myös toimittajien tulee olla joustavia ja nopeasti reagoivia. UNCHR voi poiketa kriisitilanteissa avoimista tarjouskilpailuista ja sen sijaan etsiä palveluntarjoajan suoraan toimittajatietokannasta (UNGM, edelliset toimittajat). Kiinnostunut innovaatioista pakolaisten tarpeisiin, mutta innovaatiot on sisällytettävä tarjouspyyntöasiakirjoihin – esim. urbaaniolosuhteissa olevien pakolaisten käteisen välitysratkaisut kiinnostavat. UNHCR tekee paljon yhteistyötä humanitaarista työtä tekevien kansalaisyjärjestöjen kanssa.

Maailman ruokaohjelman WFP:n alueellinen hankintavirkamies Sofiane Essayem kertoi ruokaohjelman suurista hankinnoista ja tarpeista: vuonna 2015 WFP hankki 2,5 miljardilla dollarilla ruokaa ja tavaroita. Suurimmat palveluhankinnat polttoainehuollon, rakentamisen, ICT:n, konsulttipalvelujen ja autotoimitusten alueilla. Hankinnat pääosin esikilpailutetuille shortlistatuille toimittajille, jonkin verran suorahankintaa. WFP:lle tai sen paikallisosastolle voi lähettää suoraan esityksen tarjoamastaan palvelusta tai tuotteesta, jotta saadaan tietoa tuotteesta tai yrityksestä. UNGM on kuitenkin ensisijainen kanava kaikessa. WFP:lle ollaan luomassa alustaa innovaatioista kertomiseksi.

Miten tehdä kauppaa WFP:n kanssa? Sivustot <http://www.wfp.org> . Pääkonttori Roomassa ja lisäksi 5 aluehubia. Lisätietoa myös Vendor Management Officer: edmondo.perrone@wfp.org ja Chief, Good & Services: Francesco.giusso@wfp.org

YK:n teollistumisrahaston UNIDO:n hankintavirkamies Claudia Ziniel kertoi järjestön Public-Private -kumppanuusaloitteista, jolla järjestö on YK:n pioneereja. Kumppanuuksista saa lisätietoa osoitteesta <http://www.unido.org/businesspartnerships> ja niistä kiinnostuneet yritykset voivat ottaa yhteyttä osoitteeseen partnerships@unido.org . Järjestön hankintojen volyyymi vuonna 2014 reilu 140 miljoonaa \$, josta suurin osa teknisen avun ohjelmien sisältä. Hankinnoista lisätietoa on saatavilla järjestön hankintaportalista osoitteesta <http://www.procurement.unido.org/> ja procurement@unido.org.

YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestö UNRWA:n hankinta- ja logistiikkapäällikkö Kelvin Ezekiel Kellie kertoi hankintaosa-alueista: ruoka, koulutus, leiri-infrastruktuuri ja hallinta, sairaalat, lääkkeet, ICT. Nettisivuilla on vuosittainen hankintasuunnitelma, josta saa lisätietoa tarvittavista tuotteista ja palveluista. UNRWA tekee sekä hankinnan että jakelun itse: ei toimeenpanoa ulkopuolelta. Yhteydenotot: suorat yhteydenotot paikallisosastoihin tai päämajaan Ammanissa. Esitykset innovaatioista ovat tervetulleita. UNRWA järjestää tänä vuonna toimittajakonferenssin, lisätietoa heidän verkkosivuillaan. Lisätietoa hankinnoista osoitteessa <http://www.unrwa.org/procurements>.

Maailmanpankin johtava hankinta-asiantuntija Nancy Bikondo-Omosan mukaan Maailmanpankin hankintavolyymi on 15–20 miljardia dollaria vuodessa. Hankinnat tehdään maatasolla, jossa pankilla työskentelee 72 maassa 250 hankintoja hoitavaa ihmistä. Päähankinta-alueet ovat kuljetus & ICT, vesihuolto, energia & kaivostoiminta, terveys ja väestötoiminta, sosiaalinen kaupunki-maaseutukehitys, maatalous, ympäristö & luonnonvarat, opetus. Pankilla on hankintasovellus, jossa on tieto kaikista myönnetyistä sopimuksista. Pankin rahoitussovelluksesta taas saa tiedon maakohtaisesti kaikista meneillään ja suunnitteilla olevista projekteista ja ohjelmista. Pankin hankintaportaali on osoitteessa <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/> ja sen Chief Procurement Officer on Mark Browne cbrowne1@worldbank.org sekä Manager, Operational Procurement Enzo de Laurentiis elaurentiis@worldbank.org.

Maailmanpankki on uudistamassa hankintaprosessinsa ohjeistusta vuoden 2016 loppupuolella alkavista projekteista. Tarkoituksena on modernisoida ja tehdä prosessi joustavammaksi, sekä lisätä läpinäkyvyyttä. Tietoa tulevista ja käynnissä olevista projekteista löytyy osoitteesta <http://www.worldbank.org/projects>. Tulevat projektit julkaistaan jo hyvissä ajoin sivustolla, jolloin on mahdollista keskustella asiantuntijoiden kanssa ennen itse tarjouspyyntöjen avautumista. "Procurement" valikosta löytyy auki olevat hankinnat.

Maailmanpankin kanssa kauppaa tehdessä, tulee muistaa Maailmanpankin rooli rahoittajana ja asiantuntijana. Valtaosassa hankintoja asiakkaana toimii kohdevaltio, ja sen alaisuudessa toimiva toteuttajaorganisaatio. Tietoa toteuttajaorganisaatiosta ja Maailmanpankin vastuuasiantuntijoista löytyy projektikohtaisesti projektin sivuilta löytyvän "Documents" -linkin takaa. Parhaat mahdollisuudet osallistua Maailmanpankin rahoittamiin hankkeisiin on tahoilla, jotka ovat olleet aktiivisia –ja siten tuttuja sekä kohdemaan, että Maailmanpankin asiantuntijoille. Lisätietoja Maailmanpankin hankinnoista voi myös tiedustella Finpron Washingtonin toimiston asiantuntijalta Venla-Vainio Puhjulta. (venla.vainio-puhju@finpro.fi).

Latinalaisen Amerikan Kehityspankin IDB:n hankinta-asiantuntija Maria Teresa Soto-Aguilar mariasa@iadb.org kertoi pankin hankintavolyymien olevan n. 10 miljardia dollaria vuodessa. Päähankinta-alueet kuljetus, energia, vesihuolto. Informaatiota on tarjolla meneillään olevista projekteista osoitteessa <http://www.iadb.org/projects> ja hankinnoista osoitteessa <http://www.iadb.org/project> procurement ja maksullisesta hankintaportaalista <http://www.dev.business.com>

YK:n hankepalveluiden toimisto UNOPS:n UNGM Project Manager Niels Ramm (asemapaikka UNOPS, Kööpenhamina) kertoi UNOPS:n vuosittain yli 1 miljardin dollarin hankinnoista ja YK:n globaalien hankintaportaalien UNGM:n toiminnasta. UNOPS tekee paljon infrastruktuuriin liittyviä hankintoja, koska se jälleenrakentaa kriisien jälkeen. Hankintoja on vaikeaa ennustaa, koska UNOPS:n toiminta perustuu muiden YK-järjestöjen tarpeisiin. UNOPS on kiinnostunut kaikenlaisista uusista innovaatioista, mutta erityisesti leirien toimintaan ja logistiikkaan liittyvistä ja nopean käyttöönoton ratkaisuksista. Tarjouskilpailut UNGM:ssa.

YK:n kenttäoperaatioista vastaava osasto DFS:n Olatunji Ayeni kertoi YK:n rauhanturvaoperaatioiden valtavista haasteista jäteveden puhdistamisessa etenkin uusien määräysten tultua voimaan vuonna 2015. DFS käyttää 9 miljardia \$ vuodessa hankintoihin, 2/3 kaikista YK:n hankinnoista. Hankintoja majoituksessa, logistiikassa, ruoassa, vedessä, sanitaatiossa, terveydessä,

ICT:ssa. Ei suoraa kontaktia palveluntarjoajien kanssa, mutta pyrkivät ilmaisemaan omat tarpeensa selkeästi UNGM:n tarjouskilpailuissa. Yritys voi kuitenkin pitää DFS:n informoituna osaamisestaan järjestämällä tapaamisen YK:n hankintaosaston kautta.

Ainakin seuraavilla liiketoiminta-alueilla YK:lla tarjolla mahdollisuuksia suomalaisyrityksille

Vesi, sanitaatio

- YK:n rauhanturvaoperaatiot kuluttavat 10 miljoonaa litraa vettä päivässä -> miten saada aavikolta tai saada vedenpaljoudessa laadukasta vettä, korkeat standardit, eri vesilähteiden hyödyntäminen (pohjavesi, merivesi).
- Jätevesi: Rauhanturvaoperaatioissa jäteveden hyödyntäminen tärkeää esim. kierrättämällä uudelleen systeemiin. Tehokkaampia ja innovatiivisempia ratkaisuja kaivataan. Erityinen haaste tilan rajallisuus, tämän ratkaiseminen olennaista tarjouskilpailuissa pärjäämisessä. Pohditaan myös, miten saada vettä esim. ilmakehästä
- Erilaisia vesipakkauksia, vesipumppuja, innovaatioita. Ratkaisuita naisten ajankäytön vähentämiseen siitä, että etsii vettä ja kantaa sitä kodin ja lähteen välillä (YK:n lastenrahasto UNICEFin WASH-ohjelma, jatkuvia hankintoja).
- UNRWA toivottaa tervetulleeksi yhteydenotot veteen ja sanitaatioon liittyvistä innovaatioista.
- UNOPS: jätehuolto, vedenpuhdistus, kysyntää tulossa parin kuukauden sisään.
- Sanitaation puolella kysyntää esim. kuivakäymäläteknologiasta.

Ympäristö & energia

- Uusiutuva energia, aurinkoenergia ja etenkin energian varastointi (UNDP tarvitsee kumppanuuksia). Uusiutuvan energian käyttö ilmastonmuutoksen torjunnassa esim. UNDP:lle tärkeimpiä liiketoiminta-alueita jatkossa.
- Waste-to-energy: YK:n rauhanturvaoperaatiot tuottavat 188 tonnia kiinteää jätettä päivässä. Esimerkiksi energian tuottaminen jätteestä ja tallentaminen. (DFS, UNRWA)
- Energiatehokkaat, modernit generaattorit ovat todella haluttuja. Hybrid Electric Power Systems. Photovoltaic Solar Systems. (DFS)
- Aurinkopaneelit (laajalti eri järjestöjen ohjelmissa ja omissa toimisto- ja asuinrakennuksissa).
- Ympäristöystävälliset ajoneuvot (DFS).

Terveys

- YK:n lastenrahasto UNICEF tekee hankintoja kattamaan kaiken raskausvaiheesta aikuisuuteen. Keskitytään hoitamaan lapsikuolleisuutta aiheuttavia keuhkokuumetta, ripulia ja malariaa. Esimerkiksi kolibakteerin testaaminen ja laboratoriovälineet.
- Ehkäisyvalmiste sekä lisääntymisterveyteen liittyviä lääkkeitä ja hoitovälineitä (YK:n väestöraho UNFPA). UNFPA hankkii myös akateemista tutkimusta lisääntymisterveyteen liittyvistä kysymyksistä ja he kaipaavat palveluntarjoajia siinä.
- Terveysteknologia ja erityisesti siirrettävät sairaalat (*mobile hospitals*) kiinnostavat paitsi terveysohjelmia, myös rauhanturvaoperaatioita (DFS).

Kriisiliiketoiminta

- Majoitus: kevyet, kestävät ja uudelleen pysytettävät, helposti liikutettavat ratkaisut. Pre-fab housing. Myös litteästi pakattuihin kuljetuksiin sopivat ratkaisut. (DFS, UNRWA)
- Prefabricated soft skin tents tulossa lähiaikoina tarjouskilpailuun (YK:n hankintaosasto).
- Korostettiin tarvetta majoituksen laadulle ja pysyvyydelle, vaikka lähtökohtaisesti ratkaisu pitäisi ollakin lyhytaikainen (ei usein kuitenkaan ole).
- Smart Refugee Camp -idea kiinnostaa myös rauhanturvamissioita (DFS). IKEAn kehittämälle suojalle tarvitaan kilpailevia vaihtoehtoja.
- UNRWA: jätteen käyttäminen innovatiivisilla tavoilla, leirit, terveysklinikat -> yhteydenottoja.
- UNHCR: pakolaisten majoitusyksiköt.
- Kaivataan "Turn-Key" palveluntarjoajaa, joka sitoutuu kokoamaan kenttäoperaatioon tarvittavan majoitus- ja logistiikkapaketin tietyn ajan sisään sovitulla maantieteellisellä alueella. YK:n hankintaosasto etsii 4–5 tällaista "päivystävää" yritystä. Kyse siis kohdealueen valmistelusta ja palveluiden asentamisesta.
- Innovaatiot: ratkaisut nopean toiminnan edistämiseksi (WFP, UNRWA).

ICT

- Käteiseen perustuvat rahansiirtoaloitteet: kortit määrättyihin ruokaostoihin, kupongit. Käteiseen perustuvat ratkaisut olivat paljon esillä (WFP, UNRWA ja UNHCR).
- Kommunikaatio/ICT -teknologia kaikkiaan valtava haaste kenttäoperaatioille (DFS).

- UNDP:llä monenlaisia ICT-hankintoja: esim. infrastruktuuriin, telekommunikaatioon, konsulttipalveluihin, sovelluksiin, lisensseihin liittyviä.
- Mobile health ja pilviratkaisut julkisen terveyden järjestelmissä (UNFPA).

Turvallisuusteknologia

- Rauhanturvaoperaatioissa liikkuvien kohteiden näkeminen kilometrien päästä, kasvojentunnistus-teknologia (DFS).
- Tietoturva iso kysymys myös rauhanturvaoperaatioissa (DFS).
- Kaivataan "hälytysvalmius-kumppanuuksia" telekommunikaatioon hätätilanteissa (UNICEF).

Mitä seuraavaksi?

Ulkoministeriö osana Team Finland -työtä palvelee YK-hankinnoista kiinnostuneita yrityksiä. Seminaarin yhteydessä YK-hankintapäälliköiden kanssa käydyissä kahdenvälisissä keskusteluissa tuli esiin tarve foorumeista, joissa YK:n hankintoja tekevät / hankintatarpeista tietävät voivat tavata teknologiaa ja osaamista tarjoavia yrityksiä. YK-ihmiset, ml. teknisemmän tason virkamiehet ovat valmiita tulemaan tällaisiin tapaamisiin myös Suomeen, jotta tiedonvaihto onnistuu. Erityisen paljon kiinnostavat suomalaiset innovaatiot – etenkin liittyen kriiseihin ja rauhanrakentamiseen. YK:lla on haasteena kirjoittaa tarjouskilpailuasiirjat niin, että tarjouspyynnöt kattavat modernin teknologian mahdollisuudet. Suunnitelmissa onkin perustaa tätä varten uusi yksikkö ja rekrytoida siihen uusia osaajia.

Onkin syytä jatkaa YK-hankintakeskusteluja järjestämällä fokusoidumpia tapaamisia YK:n ja suomalaisyritysten kesken. Jatkon osalta valmisteilla olevalla Finpron uudella Kehittyvien markkinoiden kasvuohjelmalla tulee olemaan tärkeä rooli näiden tapaamisten toimeenpanossa.

Toinen tärkeä mahdollisuus vuorovaikutukseen ovat YK:n järjestämät teknologiamessut. Valitettavasti 2016 huhtikuulle suunnitellut messut jouduttiin perumaan. Yritysten on syytä osallistua näihin tilaisuuksiin, tavata YK-ihmisiä ja tarjota niille teknologiaan ja osaamistaan.

UM ja koko Team Finland -verkosto auttavat yrityksiä pääsemään kv. hankintojen piiriin tarjoamalla erilaisia palveluja. Kaiken lähtökohta on kuitenkin yritysten oma aktiivisuus – YK:n ja muiden kv. järjestöjen kotisivujen tutkiminen, yhteydenotto ja omien tuotteiden markkinointi.

Kuka voi antaa lisätietoja YK-hankintoja koskien?

- Sinikka Antila, Kauppa ja kehitys suurlähettiläs, Ulkoasiainministeriö, Helsinki; (sinikka.antila@formin.fi)
- Terhi Rasmussen Finpro Kööpenhamina; YK hankinnat (terhi.rasmussen@finpro.fi)
- Venla Vainio-Puhju, Finpro/Tekes, Neuvonantaja, Washington – Maailmanpankki (venla.vainio-puhju@finpro.fi)
- Elina Lemmetty-Hartoneva, Ulkoasiainsihteri, Suomen Pysyvä Edustusto YK:ssa, New York (elina.lemmetty-hartoneva@formin.fi)
- Veijo Komulainen, Kaupallinen neuvos, Suomen Pääkonsulinvirasto, New York (veijo.komulainen@formin.fi)
- Johanna Karanko, Yksikönpäällikkö, YK:n kehityskysymysten yksikkö, Ulkoasiainministeriö, Helsinki (johanna.karanko@formin.fi)